»БРАНИК« ИЗЛАЗИ
шест пута на недељу,
осим на дан после свеца.

ПРЕТПЛАТА И ОГЛАСИ
шаљу се на администрацију
А РУКОПИСИ
уредништву »БРАНИКА« у Нови Сад.

Рукописи се не враћају.

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

ЦЕНА ЈЕ »БРАНИКУ«
на годину — К 28·— или 35·— дин.
на по године К 14·— или 17½ »
на четврт год. К 7·— или 8¾ »

Поједини бројеви стају 10 потура.

ОГЛАСИ
рачунају се 10 пот. од реда ситних слова

Уредништво и администрација »Браника« налази се у кући дра Мих. Полита-Десанчића, грчко-школска улица бр. 11.

Број 223. У Новом Саду, у петак 6. (19.) октобра 1906. Година XXII.

Позив на претплату.

Крајем прошлога месеца истекла је претплата свима оним нашим претплатницима, који се на трећу четврт, односно до краја септембра 1906. на наш лист претплатили.

У течају ове треће четврти могли су наши поштовани читаоци видети, да је „Браник“, као ни један други српски лист, имао оригиналне дописе са угарског сабора у погледу најновијих појава. Ти дописи имали су свога значаја, јер су давали верну слику о расправама у угарском сабору и о оном, што је бивало у народносном клубу. Исто тако су могли увидети поштовани читаоци, да једино „Браник“ доноси по стенографским саборским извештајима важне говоре народносних посланика. Тако исто бавио се „Браник“ новим положајем у Тројединици, те је такове чланке доносио, који су могли обавестити читаоце нашег листа о читавом положају. И у овој четврти, што наступа, мислимо продужити то наше деловање. Осим тога, као што већ доносимо, доносићемо и од сада опширније извештаје о књижевним појавама, а тако исто нећемо пропустити да привредну струку у нашем листу негујемо. Према том држимо, да ће читаоци нашег листа бити задовољни.

Молимо, да нам поштовани претплатници благовремено обнове претплату, како не би било прекидања у шиљању листа. Ми не жалимо ни труда ни трошка, да задовољимо своје читаоце, њихове захтеве и потребе, па је право, да и претплатници тачно врше своју дужност.

Позивамо дакле своје досадашње претплатнике, а и остали српски свет на нову претплату.

Претплатна је цена „Бранику“:
На годину . . . 28 кр. или 35 дин.
На по године . 14 кр. или 17½ дин.
На четврт год. 7 кр. или 8¾ дин.

А може се претплатити месечно. Месечно стаје „Браник“ 2 К 35 пот.

Претплата се шаље поштанском упутницом **на Администрацију „Браника“.**

У Новом Саду, 2. (15.) октобра 1906. г.

Управа и уредништво „Браника.“

„Арамије пера“.

Смелом руком захватио је у зоњино гнездо познати мађарски политичар и потомак прастаре мађарске породице, *Никола* пл. *Семере*. Као што смо већ јавили, г. Семере је у свом говору, што га је држао у седници заступничке куће угарског сабора од 10. октобра о. г., здерао образину с лица почивуђеној штампи мађарској и избацио је замашну реч: *Арамије пера*.

„. . . . биће међу нама и таквих“ — рече овај прави мађарски родољуб — „који у својој наивности мисле, да паушале дају у интересу мађарске народне културе. Зар смутљивци, који кољају људима част, *арамије пера*, да добијају државну потпору из новчића поштеног, радног народа?! Зар је то морал? Зар то да је мађарска цивилизација?“

Тако је загрмио Никола Семере у сабору! Те су речи од историјског значаја, у њима се огледа женијална слобода и справедљивост у мишљењу. Оно, што је Семере у свом говору изнео, тако грозно илуструје сву ужасну поквареност престоничке и провинцијалне мађарске штампе, да се човек мора запрепастити. Т. ј. мора се запрепастити *мађарска* публика, која је била засењена силним „патриотским“ лозинкама и фразама почивуђене штампе, али открића г. Семере-а нису ни најмање изненадила *нас*, јер ми смо одавно знали, да у мађарској журналистици влада велики трулеж од оног доба, од како је истргнута из руку честитих, правих Мађара, па прешла у руке *новим* Мађарима, Чивутима, који су цео јавни живот у Угарској разровили. Ми само то нисмо знали, колико је који пештански лист добијао „паушала“ за огласе из оних свота, које уплаћује онај сирома ни Мађар, Србин, Словак, Румун, коме после, кад му дође да се сели у Америку, никога нема да притекне у помоћ те да га задржи на родном огњишту. Ту нам је г. Семере у бројкама изнео те „паушале“ будимпештанских листова, али сва је прилика, да ни он не зна, колико се тек даје из диспозиционог фонда на „регулисање“ штампаног „јавног мњења.“

Почивуђена мађарска штампа је нанела грдне штете нашој отаџбини. Док с једне стране већина тих листова уљуљкује мађарски народ у разним самообманама, дотле сматра за свој најглавнији задатак, да *кује кривице немађарским народима*; има таквих листова у Будимпешти и у провинцији, који систематски раде на том, да се немађарски народи што боље притисну. Та штампа је са свим изопачила велики и узвишени позив штампе. Уместо да просвећује и обавештава народ, она сеје раздор међу грађанима, подло клевета милијоне становника ове земље и њеном пакленом утецају имају се приписати многи кобни неспоразуми у овој земљи. Та покварена штампа не ради својим позитивним културним утецајем, него порицањем, клеветом, вечитим нападима, непрестаним, страшним увредама и шовинистичким фанатизирањем широких слојева мађарског народа, неуморним сугерирањем, за које јој је добро свако средство, свака намерна лаж, свака бестидност. „Арамије пера“ не воде поштену, стварну дискусију; њихов журналистички принцип је, да сваког истакнутијег човека из немађарских народа одма назову *велеиздајником*, чим се заузме за права и интерес свог народа. Чим не играш онако, како ти свирају „арамије пера“ — који тако грозне уцене праве над приватним људима и предузећима — одма си „вадрац“, „панслависта“, „дакороман“ и т. д. и одма те гоне пред суд. Све те опачине скривају ти људи против сваког права под плашт мађарске народне културе! „Арамије пера“ сваку своју бригантерију покривају тобожњим родољубљем, „мађарским патриотизмом, па онда неком тобожњом мисијом „in partibus infidelium“! Г. Семере им је здерао образину с јудинског им лица, али у лице им не удари ни капца крви од срамоте; напротив, оборише на Семере-а све своје отровне стреле, што се усудио, да их демаскира.

Та штампа, чију је поквареност изнео г. Никола Семере, узрок је многом злу у Угарској. Она је у многом крива, што се немађарски народи у Угарској налазе у тако тешком положају, крива је тим више, што је потпомогнута државним новцем. *Таковој корупционој, поквареној штампи одричемо право, да икога критикује, да нечије родољубље оцењује.*

Семере је открио велике ране на телу Угарске. Цео живот у Угарској би се изменио, кад би се мађарска штампа истргла из чивутских руку, кад би се та штампа могла очистити од нечисти, која се на њу нанела. Али где је тај Ираклије, који би очистио ту Аугијину штаљурину?!

„Застава“ не мирује!

Ма да се „Застава“ са својом барнумском прославом бесмртно бламирала пред целим српским и словенским светом, ипак она не мирује. Још она изазива! Као обично, тако и сада своју кривицу подмеће нама. У једном од својих прошлих бројева пребацује она либералној странци, да је ова *„осујетила“* подизање споменика Светозару Милетићу.

На такво што мора човек стати, па се од чуда крстити и десном и левом. Дакле „Браник“ и либерали „осујетили“ подизање споменика Милетићу?! А како, молимо? Да ли су можда *кликаши* „Заставини“ скупили толико и толико хиљада форината из родољубивих радикалских џепова, па кад су одатле купили споменик и хтели да га дигну Милетићу, онда да је „Браник“ са својим либералима стао оружаном руком пред Милетићев гроб, па нису допустили, да се споменик смести? Је ли тако било? Ми не знамо, како се може друкче коме на пут стати, да дигне споменик. Каква је то сила, која може спречити *кликаше* око „Заставе“, да пођу по народу, па да покупе од њега онолико хиљада, колико треба за споменик? Па још тако популарне, омиљене „вождове“, као што су господа заставашки *кликаши*, који располажу са „девет десетина“ народа српског!

Та то је њима једна играчка! Треба избацити неколико говора о „зимском капуту“, о пилићима и гушчићима, па ето ти споменик — ваљда се тек може у оних „девет десетина“ наћи неколико родољубивих хиљадица, а да се она десета десетина и не — мољака? Та ту десету десетину, те омражене либерале, те „издајице“ и тако је „народ“ одавно већ од себе „ногом одгурнуо“, како се „Застава“ не један пут, него стотину пута о либералној странци „фино“ изразила! Па онда, од куда та „шака људи“ да може још што покварити, а још мање помоћи онда, кад се огромна маса народа крене, вођена славним, популарним радикалским „вождовима“.

Не — на људе, које је — по „Застави“ — народ одавна „презрео“, на такове људе није спала моћна клика око „Заставе“.

Па што онда за тих пет и више година, од смрти Милетићеве до данас, заставашка клика није покупила те паре код народа и дигла достојан споменик Милетићу? Времена је имала баш доста — и сувише доста. Па зашто није то учинила?

За то, што *клики око „Заставе“ ништа је стало до Милетића нити до његова споменика.* Њој Милетић и његово име само онда треба, кад њиме хоће да постигне какве своје себичне цели. *Либерална странка није осујетила дизање Милетићева споменика*, **него није хтела да повери своје новце на располагање тој клики,** јер није имала у њој поверења. А то за то, што *радикали* у одбору, — који се у своје доба образовао ради скупљања прилога за подизање споменика Светозару Милетићу — нису пристали на то, да се од либерала скупљени новац депонира у Централном Кредитном Заводу, а новац, што га радикали скупе, у радикалску Задругу, него су тражили, да се *сав скупљени новац* повери неком ширем одбору, што би га један велики **„народни збор“** бирао. Одма се видело, куда радикалска тевабија шиба. Либерали, које она гнусоба, „Застава“, клевета да су „изневерили“ Милетића, скупили би знатно већу своту, него радикали, па би то била грозна брука за ове спекуланте, који се сваки час размећу Милетићем и његовим именом. За то су хтели, да се сви прилози слију у једно, да се не види, колико су либерали знатно више скупили од радикала. А радикалски смутљивци би се на „народном збору“ већ постарали, да у онај одбор уђу сами радикали, и онда о либералским прилозима не би било ни спомена: Српском народу би се лагало, е су *само радикали* дигли споменик Милетићу! То беше подла намера радикалска, коју су наши људи одма прозрели, па се цела ствар размигољила.

Али за то нико није бранио заставашким кликашима, да они *сами* не скупе новце и не подигну споменик Милетићу. Они, који су се на мердевинама Милетићеве „Заставе“ и Милетићеве популарности успужали до масних лонаца, те као скакавци посели све позиције у нашој народно-црквеној автономији, све гладнице и кортеше своје понамештали, а способне људе развијали, — они су требали турити руке у своје напуњене џепове па дићи споменик ономе, који им је те џепове напунио. *То* им не би могао нико спречити, да су то озбиљно хтели и мислили.

Али *то* је њима девета брига била! Што су пак сада на својој барнумској прослави бајаги закључили, да се подигне Милетићу споменик,

то је само „за опсенити простоту“, — ништа друго. Ево, унапред кажемо, шта ће бити. Та ће ствар лепо заспати, па ће спавати све дотле, док тим опсенарима опет не устреба име Милетићево. Онда ће по трећи пут **„закључити“** дизање споменика. Па тако можда и *четврти пут*, све дотле, док се тај несретни народ једном из свог хипнотичног сна не пробуди и не прогледа, те са себе не стресе гадне окове, у које га окова неколицина спекуланата и опсенара.

Јадни Светозаре Милетићу! Ниси био сретан у животу, па ето ни у гробу немаш мира од несавесних синова српских, који час-пб па твоје светло име употребљавају на себичне цели своје!

Нови трговци за српски извоз.

„Пестер Лојд“ доноси из пера — као што он вели — одличног београдског стручњака извештај о финансиским и привредним приликама у Србији. О овогодишњој жетви вели се у извештају, да је била врло добра. Жетва јечма, жита, ражи и зоби била је за 30%, а кукуруза за 50% боља од прошлогодишње. Ове године према статистичким подацима извезено је до сада: 472.000 мет. центи жита, 165.000 мет. центи јечма, 31.000 мет. центи ражи и 160.000 мет. ц. кукуруза. Извоз овогодишњег кукуруза зависиће од остварења трговинског уговора са Аустро-Угарском, јер потропиња тог артикла зависи од могућности извоза свиња у Аустро-Угарску; али се мисли, да би се, иако се оствари трговински уговор, ипак могло извести кукуруза до $1^1/_2$ милион мет. ц. Берба шљива рачуна се на 21.500 вагона, а израда пекмеза на 5.600 вагона; иако је берба шљива око 1000 вагона већа, израда пекмеза је мања за 1.500 вагона. Квалитет овогодишњих шљива је врло добар, шљиве су крупне, те су достигле просечну цену од 12 франака по мет. центи. Извоз шљива добро се развија, иде у Аустро-Угарску и транзито, пекмез се искључиво извози за Немачку.

Бројно стање стоке опало је, јер је, услед добре цене последњих година, продавана и она стока, која је била за приплод, осим тога извезена је многа стока још пре затварања границе у Аустро-Угарску. Рачуна се, да сада има у Србији 30—35.000 ком. свиња и 40.000 грла волова, од којих се само мален број налази у рукама прекупаца, што приличну бригу задаје, али држава притиче трговцима у помоћ. Учињен је већ покушај са извозом волова преко Солуна за Ђенову.

Како се вели, влада стоји у преговорима са озбиљним енглеским предузетницима ради извоза говеђег меса (сувог). У исто време београдска кланица ради на томе, да посредовањем једне куће у Београду омогући извоз сувог свињског меса у Јужну Африку. Има и швајцарских кућа, које се јако интересују за тај извоз. Што се државних финансија тиче, приходи до 15. септембра т. г. били су према прошлогодишњим за 573.000 франака већи.

Монополски приходи скочили су са 1.600.000 динара. У скакању монополских прихода огледа се и побољшање општих прилика, јер приходи не би могли скакати, да се материјално стање становништва није побољшало. Свакако због тога становништво и не осећа, да је аустро-угарска граница затворена; иако ће се последице затварања границе доцније морати нешто мало осетити, народ је уверен, да ће све то моћи издржати.

Тако вели „одлични београдски стручњак“. А да ли је *у самој ствари* тако и да ли ће се с овим његовим закључком сложити и српски извозници, то је велико питање.

Догађаји у Русији.

Агитација „Црне Стотине“.

„Рѣчъ“ дознаје, да добро познати чланови „Црне Стотине“ агитују за то, да се у Виборгу против руских емиграната, који онде живе, инсценира погром.

Бегство прогнаних револуционараца.

Како јавља „Око“, револуционарци *Первус*, *Румјанцев* и *Дајч*, који су били прогнани у Сибир, побегли су и већ се налазе у иноземству.

Револуционарни покрет у балтичким покрајинама.

У суботу у јутро су у Риги погубљена оба револуционарца, што су дан пре били осуђени. Ма да ратни пољски судови поступају тако енергично, никако да попусте нападаји. У суботу у подне је два чиновника Кузнезовљеве фабрике, који су из Банке извадили и у сопственим колима уза се носили 20.000 рубаља, у московском предграђу напала револуционарна руља. После кратке паљбе буде благајник убијен а други чиновник и кочијаш тешко су рањени. Од новца је разбојницима пало шака само 2000 рубаља, јер је остала свота добро била скривена. — Из Везенберга јављају, да су у оближњем неком мајуру револуционарци удавили и похарали поседницу и њена сина од петнаест година. — У Ногалену су разбојници напали на општинску кућу па уништили царев лик. — У паланци Крукену на курландској граници, у којој живе готово искључиво Чивути, хтели су два курландска полицајца да одрже преметачину код неког чивутског трговца. Но овај се, потпомогнут пријатељима и родбином, одупре тому а на то полицајци опале из револвера. Два Чивутина буду убијена а десеторица буду тешко рањени. Полицајци пријављују, да су Чивути хтели да им отму оружје.

Нападај на детективе.

У Варшави су њих седморица маузеркама напали на тројицу детектива, који се враћали са погреба матере озлоглашеног полицијског агента *Грина*. Један детектив је убијен а друга двојица су тешко рањени. Злочинци су умакли. Кад је на то дошла војска, отворила је паљбу те је ранила две жене и једно дете. Грин се спасао бегством.

Пет смртних пресуда.

У двору Нитави близу Риге осуђено је ратни пољски суд пет латишких револуционараца и одмах су били пушкарани. Међу погубљима био је и један жандарм, који је прешао био револуционарцима.

Крађа динамита.

Прекјуче на ноћ украдено је у Кунгуру седам пудâ динамита, који је био одређен за градњу железнице, осим тога је украдено и пушака и патрона. Убијена су два стражара.

Нађене бомбе.

У Моршанску су у локалу месног доходарнског звања у близини трезора нађене четири бомбе.

Радници немири у Лођу.

Како фабриканти не ће да исплате наднице за време страјка, то су на ново почели страјковати њих 17.000 радникâ из 77 фабрикâ. У Лођу има преко 400 фабрика са 70.000 радника.

Угарски сабор.

(Наставак извештаја о XXXIII. седници од 20. јула.)

После Милана *Хоће* говорили су посланици: Стеван *Раковски* и Јосиф *Хорват*. Обојица се изјаснили, да усвајају од министра унутрашњих дела предложену пошту за велике жупане и главног градског начеоника будимпештанског. Хорват је у току свога говора подметао словачком посланику Фрањи *Скичаку*, као да је овај од бившег министра унутрашњих дела Јосифа Криштофија искао новаца, да оснује панславистички словачки лист. Скичак му је на то довикнуо: „То је пресна лаж!“ Још је неких инвектива изнео тај Хорват против Скичака те кад је довршио свој говор, замолио је Скичак председника, да му даде реч у ствари личног нападаја. Пошто му је председник дао реч, изрекао је у своју обрану ово:

Фрања Скичак: Кад је господин посланик Јосиф Хорват мене напао лично, могу уверити славни сабор, да је то удешено дело освете, које не може помрачити моју ствар, на коју ћу пећи, јер да су у оравској жупанији прилике данас такве, како сам их ја овде изнео, то се не даје порећи (*Кретање*). Што се тиче мене, ја се кунем својом чашћу и стојим сваком на расположењу у томе погледу....

ЛИСТАК.

К. М. ФОФАНОВ.*)

(Поводом двадесетпетогодишњице пјесничке дјелатности).

8. јулија навршило се 25 година књижевне дјелатности једнога од највећенијих савремених руских пјесника, *Константина Михајловича Фофанова*. Љубитељима и знаваоцима пјесништва говори ово име много. К. М. Фофанов био је за врјеме своје дугогодишње каријере увијек на очима, много је писао и штампао и уживао трајну љубав својих читалаца. Без пјесама Константина Фофанова ријетко је пролазио а и сада ретко пролази ма који од савремених журнала.

К М. Фофанов — представник је т. зв. „чисте поезије“. Он је пјесник par excellence, шта ваше: пјесник искључиво; за прозом није посезао никада и сва је његова књижевна дјелатност прошла трајно „въ звукахъ сладкихъ молитвахъ“. У том је погледу К. М. Фофанов за чудо цјеловит и оригиналан. Спољашња његова биографија није замршена. Пјесник се родио 18. маја 1862. год. Дјед му и отац били су сељаци олонецке губерније; отац је трговао дрвима, а касније је стао у ред петроградских трговаца. И тако је К. М. Фофанов изишао непосредно из народа.

Образовање није добио систематско и само је њеко врјеме учио у приватним пансионима. У том је погледу К. М. Фофанов као одржао традицију већине руских писаца, почевши од Љермонтова, па све до грофа Л. М. Толстоја, који, како је познато, „курса не кончили“.

За то, што се тиче поезије, то је у њој К. М. Фофанов не само „прошао сјајно вас курз“, него је почео врло рано да се бави и „вјештином писања стихова“ („ars poetica“): стихови поникоше у његовој глави још у епоси његова дјетињства; имајући седам до осам година стао је већ слагати сликове. А год. 1881. јавише се његови стихови у штампи.

Поменуте године штампао је К. М. Фофанов у журналу „Русскій Еврей“ пјесму „*Из библейскихъ мотивовъ*“. То је био први штампани производ пјесников. Тога се времена и започела његова књижевна каријера.

Ступање К. М. Фофанова у редове руских писаца опазише и топло поздравише Надсон и Арсењев.*) У опће Константину Михајловичу пошло је за руком да лако извојшти себи чувено име, особито, када је пустио у свијет први зборник својих пјесама („*Стихотворенія*“ — 1887. г.). Послије се појавио још свезак „Стихотвореній“ год. 1889., а за тијем стаде К. М. Фофанов пуштати зборник за зборником, неуморно радећи на пјесничком пољу и задивљавајући својом плодношћу. До пошљедњега времена могу се набројити ове књиге К. М. Фофанова (осим поменутих): „*Тѣни и тайны*“ (1891.), „*Стихотворенія*“ (1896.) у пет малих дијелова с посебним натписом: „*Маленькія поэмы*“, „*Этюды въ риѳмахъ*“, „*Майскій шумъ*“, „*Снѣгурка*“, *Монологи*“. Напокон је изашао год. 1900. још зборник његових пјесама „*Иллюзіи*“.

Осим тога припада перу Константина Михајловича врло много одјелитих пјесама, поразбацаних по разним журналима. У нашој „Ниви“ учествовао је врло често К. М. Фофанов својим пјесничким радом, учествује и сада, показујући се истинским „поэтомъ Божіей милостью“. Његово стварање нема на себи ни најмањега трага измишљености, измучености, тенденциозности. Он не смишља у напредак садржине, не тражи тема, — оне иду саме к њему. Он пише стихове, како пјева птица; пјеснички је рад у њега као бесвјесно стварање. Често чак не стоје његове пјесме до садржине, него до музичких особина у ономе размјеру, који га је ненадно обузео. С тога су његове пјесме необично складне и музикалне.

Садржај им је без краја*) разнолик. Остајући готово увијек у области осјећаја, у сфери називане „чисте поезије“, не дотичући се никаквих мјесних, народних историјских црта, пјесник се узноси на крилима своје маште у област чисте љепоте, у далеке фантастичне крајеве, које понекад премда и одређује („За море“, „Въ Японію“, Палестину, Скандинавію и т. д.), али их црта таквим модрукастим, оцртима (контурама), да сасвијем нестаје географских назива (термина) за копреном пјесничкога измишљања, које не жели да везује себе за икакве увјете времена, мјеста и прилика. Значајно је, да, будући прави Рус, К. М. Фофанов није улио ни у једну од својих пјесама ништа специфично рускога, народнога. То је одиста пјесник ван времена, простора и народности.

»И теперь, въ эти дни многотрудные,
Въ эти тёмныя ночи непастныя,
Отдаю я вамъ, звѣзды прекрасныя,
Ваши сказки задумчиво — чудныя...«

Ови стихови, који су епиграф првоме зборнику пјесама К. М. Фофанова, могу бити епиграфом свој његовој прекрасној, свијетлој, необично стилованој поезији.

Пошљедње врјеме са својим крупним догађајима, с колосалним разрачуном са свијем пређашњим вриједностима, јамачно је захватило и К. М. Фофанова. У својим „Монолозима“ он се не једном дотиче сада живих струна савремености; али је свакоме човјеку, који осјећа и разумије поезију, јасно, да те струне нијесу сродне пјеснику. Није слободан у њима, не пјева као птица, него је свезан стегама тенденциозности, које му нијесу прирођене.

Стихове К. М. Фофанова превео је на њемачки језик познати пјесник преводилац Ф. Ф. *Фидлер* и уживају за границом заслужени успјех.

Вуковар, 6. X. 1906.

О. Суботић.

*) Овај је чланак изишао у 34. броју рускога белетристичног журнала »*Нива*« за ову годину с пјесниковим портретом.

*) *Надсон* је знаменит руски лиричар, а *Арсењев* есејиста и критичар.

*) У оригиналу: „неистощимо“, т. ј. неисцрпно.

Један глас *(с левице)*: Да ли се смете заклети и својом официрском чашћу?

Фрања Скичак: И њом, јер сам имао официрски ранг. И њом се смем заклети, да никад ни од Криштофија нити од иког другог нисам искао новаца нити сам их добио. (*Ларма и порицање.*) Што се тиче листова, ја не знам, који лист Ви мислите, јер ја сам власник листа, којем је име „Katolické Novine“ (*Ларма*).

Један глас (*с левице*): Тај лист не постоји!

Фрања Скичак: Како да не постоји? Ја сам власник тога католичког листа, тих „Католичких новина“.

Један глас (*с крајње левице*): Тај је наслов забрањен!

Фрања Скичак: У том погледу мени примас не заповеда. Доста то, да сам ја власник тога листа, који се сад претворио у лист пучке странке. Са другим једним словачким листом имам везе у толико, у колико сам за новине, које уређује мој посланички друг Милан Хоца, ја скупио кауцију (*Ларма и узвици: А од куд?*). Врло ћу радо рећи, од куд сам скупиторио тих 10.500

То је један мој одговор. Господин посланик Хорват пак није рекао истину (*Ларма*). Што се тиче мог додира са Криштофијем, ствар се састоји у томе, што ја своју посланичку дужност вршим тако, да ма у каквој ствари, у којој ме замоле моји бирачи, идем до дотичног министра. И под данашњом владом идем ја до ма ког господина министра па изнесем ствар својих бирача, а никад своју, јер ја нити сам кад молио нити ћу кад молити милости. Тако се десило и у жупанији, где је администрација у пркос сваком закону и јавном схватању хтела да изабере такве судије, због којих би, смем рећи, можда дошло било до буне. Такве је судије администрација хтела да изабере, односно да натури појединим општинама, с обзиром на своје званично кандидационо право, да би један грађанин у општини имао можда један-два гласа. Ја сам дакле држао, да је у интересу дотичне општине а и у интересу отаџбине (*Велика ларма и смеј*), да се не изроди буна. Па како сам знао да је солгабиров млађи брат великом жупану оравске жупаније, који је онако мудро ћутао за време Криштофије ве ере (*Порицање*), нисам код тога великог жупана могао друкчије да спроведем своју родољубиву тежњу (*Ларма*), него тако, што сам отишао до министарства унутрашњих дела па онде Криштофија упозорио на то, да, како му је велики жупан понизан присталица, упути тог великог жупана, да у тим општинама кандидују судију, који ће одговарати заједничким интересима, општој жељи (*Ларма и порицање*). Изволите показати приватно писмо. Онде стоји, да кандидују а не да бирају, а то је велика разлика, јер од гласа бирача зависи, ко ће бити изабран. Ја захтевам, да се покаже то приватно писмо, које је могао донети велики жупан оравске жупаније, који је јуче био онде. Ја сам му писао, да се кандидују судије тако, како одговара општем интересу и општем схватању. То је све, што сам ја учинио, а то показује, да је акција против мене чисто дело освете од стране поједине господе, а не утицај у дебату о прорачуну. То није посланички рад, него је било дело освете (*Ларма и порицање с левице*), које ја, као такво, најодлучније одбијам. (*Велика ларма и на десници и на левици. Председник звони*).

Председник: Молим господина посланика, да не врши председничка права. Да ли спада на ствар и да ли спада пред сабор што, о чему говори који посланик, о том има председник право да пресуди. (*Опште одобравање с десице и с левице. — Лепо и красно! Само је питање, да ли председник то своје право штити од „злоупотребе“ и од стране коалиционашких посланика. — Ур. „Бр.“*)

За Скичаком је узео реч румунски посланик

Коријолан Бредичан: Славни саборе! Моји предговорници јемачно се не би били вратили на старо, да су саслушали говор поштованог мог посланичког друга Вилмоша Мезефија и да су усвојили изјаву господина министра унутрашњих дела, да је највећа гарантија слободи човек, друштво и дух, а не установа; свакако пак они поштовани моји посланички другови, који се приликом својих говора крију под крила господина министра унутрашњих дела, не би били наглашавали то, да установу великих жупана ваља одржавати само за то, да се зауздају народности. (*Коалиција виче: Треба је одржати!*)

(Наставиће се извештај о XXXIII. седници од 20. јула).

Политички преглед.

— **Автономија Македоније.** Поводом гласова о том, да Европа ради на завађању автономије у Македонији и да би црногорски кнежевић *Мирко* био кандидат за гувернера автономне Македоније, цетињска „Уставност“ доноси овај полуслужбени коминике:

„Новине српске, словенске и стране, у пошљедње вријеме доносиле су разноврсне вијести, како се на мјеродавним мјестима у Европи ради на аутономији Мађедоније. Саопштавајући те вијести, неке од поменутих новина довеле су их у везу са вијешћу о кандидацији Његовог Височанства Књаза *Мирка* за гувернера аутономне Мађедоније, па чак и за замјеника мјесту данашњег главног инспектора реформне акције у Мађедонији, Хилми-паше.

У колико су те вијести доведене у везу с именом Његовог Височанства Књаза Мирка, било с обзиром на то, да постоји какав предлог, или с обзиром на то, да се такав предлог тражи, потпуно су неистините и неосноване.

Нити такав предлог постоји, нити се тражи, пошто је са Цетиња до сада у више махова дато очигледних доказа о лојалним намјерама и скромности.“

— **Оружање Италије.** Од како је пао Криспи, од то је доба Италија тек онако, што кажу, хоћешне ћеш члан тројног савеза. Тежње предентиста и италијанске тежње с погледом на Балканско Полуострво према Аустро-Угарској, управо халапљиво пријатељевање с Француском према Немачкој доводе Италију у крив положај. Но у најновије време тај криви положај почиње и да изазива. Што се тиче одношаја међу Аустро-Угарском и Италијом, италијанска влада је о агитацији, која се води против Аустро-Угарске, увек превртала очи и говорила: „То се мене не тиче, то је ствар неодговорних, незнатних људи!“ А овамо је генерал *Педоши*, заповедник ђеновског војног корпуса, недавно још италијански војни министар, онамадне у једној свечаној прилици рекао, да се источна граница Италије ваља да прошири до Кварнера. Генерал Виго пак, данашњи војни министар италијански, вели, да ће од сабора искати четврт милијарде кредита на војне сврхе. Тих 250 милијона лира поделиће се овако: 145 тешких батерија (870 топова) наручиће се код Крупа, лаке пољске батерије биће снабдевене лафетама; коњица ће добити аутомобилних муниционих кола; тврђаве на обали Јадранског Мора на ново ће бити утврђене, а особене ће се важност положити на Анкону и Млетке, као на основице јадранској ратној операцији италијанске флоте; набавиће се ваздушни балони, опреме за фотографисање и електричне опреме (телеграф без жице и т. д.) и још много питошта.

— **Свети рат.** Мароко хоће да осујети реформе, које је одлучила алхезираска конференција, или Француска тражи излике, да се оружаном силом уплете у мароканске ствари. Једна од те две евентуалности излази из оних извештаја, што их од неког времена алжирски француски грађански чиновници и војни заповедници шаљу у Француску. Генерал *Лијотед*, заповедник јужно-оранских чета, телеграфисао је из Бехара француском војном министарству, да су мароканска племена довршила своје предспреме за свети рат. Мула Абу, султанов синовац, походио је поједина племена, изгладио је унутрашње размирице те је створио споразум, према којем ће свети рат почети у половини месеца новембра. Извесно је, да ће се сви скупити украј потока Гојира и већ су на то место почели спашати животне намирнице. Генералу Лијотеду су многи људи од бенигилског племена рекли, да су их сва племена, што живе на тафилеском земљишту, позвала, да се придруже покрету.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 5. октобра 1906.

— **Књижевни Одбор Матице Српске** имао је у четвртак 28. септ. (11. окт.) своју редовну седницу под председништвом Паје Марковића Адамова, потпредседника Књижевног Одељења. На седници су се расправљали ови предмети: На упит општинског поглаварства у Молу одговорено је, да је ученик Димитрије Николајевић изабран за питомца задужбине Симе Ђорђевића. — Извештај секретарев о састанку Редакц. Одбора узима се на знање и усвајају се тачке, које се тичу Календара: 1. да програм остаје у главном старе а чланци и слике да су одабрани; 2. уредништво се поверава члану Иларијону Зеремском с утицајем Редакц. Одбора; 3. трошак на хонораре покрива се у главном из задужбине Петра Коњевића, која је одређена за Књиге за народ; 4. величина 10—12 табака; 5. уместо шест издаваће се, док излази Календар, три Књиге за народ. — Умолиће се госп. Тих. Остојић, да за Летопис разради свој говор о Јов. Стерији Поповићу, држан о св. Сави о. г. — У Летопису има се штампати из рукописа Стеријиних, што још није нигде штампано. — Прима се програм госп. дра Алексе Ивића, а с њим ће се удесити начин публиковања. — Предлог, да се услед неприлика, које има Матица Српска ради питомаца зад. Ђене и Иде Брановачки, разреши веза са српском црквеном општином сенћанском и да Матица напусти избор питомаца, издаје се фискалу друштвеном на мишљење. — Примљени су за Матичина издања ови рукописи: Monumenta Cyrillica; Прилози за историју марчанског владичанства. — Не примају се: Економија духовног рада при учењу страних језика; Два прилога за прошлост угар. Срба; На обронку. — Ради исправљања враћају се писцима: О врелима неких срп. нар. приповедака. — Издају се на оцену; О српским школама; Народне женске песме из Старе Рашке; О Јанку Веселиновићу; Мајстор Дима, II. део.

— **Српска Књижевна Задруга.** По објави Управе С. К. Задруге довршено је штампање *XV. кола* задружних књига и *овог месеца* ће се разашиљати. Јављам г.г. члановима досадашњим и свакоме, ко жели набавити горње коло књига, да сам скупљање претплате отпочео и *сви досадашњи чланови ће добити по обичају признаницу*, коју у име претплате ваља да откупе; а ко до сада није код мене прибележен, молим да ми се пријави. *Ко је рад да добије књиге при првој експедицији, треба да се пресилати до краја октобра по новом календару.* — *У Новом Саду*, 15. октобра 1906. — С поштовањем *Јован Живојновић*, повереник за Нови Сад.

— **Благодарност савеза хрватских соколских друштава.** Савез хрватских соколских друштава упутио је на Српског Сокола у *Карловцима* ово писмо: „Драга браћо! Вршимо овим само нашу најугоднију дужност, ако се преко Вашег друштва, као матице свих српских Сокола у Хрватској, најсрдачније и најтоплије захвалимо на пожртвовном и успешном суделовању свих српских Сокола, који су у тако импозантном броју нашу соколску славу узвеличали и уз то слогу Срба и Хрвата пред читавим словенским светом на тако сјајан начин манифестирали. — Ако и није све било онако узорно и складно, како бисмо то сами били желели, уверени смо ипак, да ћете благохотно опростити, познајући добро потешкоће сваког почетка. — Још једанпут на исказаној нам братској љубаву наша најсрдачнија хвала. Здраво! У име средишног одбора савеза хрватских соколских друшта-

---

НЕВЕСТА ВАРВАРА. (16)

Написао: **И. Н. Потапенко.** Превео: **Ст. С. Илкић.**

Мелентију се није дало, да што од своје стране каже. Владика се задубио у говор без краја.

И некако без икаквих заслуга са његове стране старац га је током самог тог једног разговора пољубио и заволео. Заволео га је он може бити, као своју далеку, давно минулу младост.

Он га је зауставио код себе на ручку, водио га је по врту, који сачињаваше део владичанскога поседа, а када се у шест часова са куле саборне цркве зачуо крупан, свечан глас великога звона на велико бдење, владика му рече:

— Но, Мелентије, ти си данас цео дан мој био, за то ћеш и на бдење са мном поћи и служићеш уза ме на литији.

Мелентије ни ово није одбио. Он је само замолио, да може кога послати у предграђе, да извести његове код куће, да он данас служи у саборној цркви, да би они били умирени. То је било и учињено.

И том приликом се и десио онај догађај, који је тако јако утицао на начин понашања губернијског отменог свештенства.

Пред излазак владичанскога двора стадоше кочије са четири упрегнута коња. У кочије седоше владика и Мелентије, а поред кочијаша попе се келејник.

Кочије свечано пођоше кроз цео град. Побожни мимопролазници на улици застајаху и скидаху капе, владика благосиљаше; али сви видеше, да се владика данас не вози сам, него да је с њиме још и неки млад калуђер.

Када кочије улегоше у ограду саборне цркве и када се зауставише пред главним улазом, на кули свечано зазволише сва звона; келејник скочи са свога седишта и отвори врата од кочија, из којих изађе владика, а одмах за њим висок, стројан, мршав млад калуђер, у коме сва свештена лица одмах познаше сина предградскога ђакона — јеромонаха Мелентија.

За тим је тај исти јеромонах служио на литији, којом је приликом скромно заузимао место баш до оца Луке.

А за време јутрења, када је владика, стојећи у олтару и не учествујући у служењу, просто се молио, сви видеше, како се он нежно понашао према младоме калуђеру и на послетку сви се преперазише, када је Мелентију указана највећа почаст.

Јутрење беше на половини. Владика дозва келејника и даде му неку наредбу. За тим он нареди к себи Мелентија и рече му:

— Но, оче Мелентије, ја ћу већ тај грех на себе узети, што ти не ћеш дочекати крај јутрења. Желим да сретно стигнеш кући. Иди с миром, седи у моје кочије, оне ће те одвести.

Мелентије беше веома збуњен од указане му почасти, али се не осећаше у праву, да је одбије. Владика га благослови и отпусти.

И гле, по граду зврјаху владичине кочије, са четири упрегнута коња, а у њима се возио само јеромонах.

А када се кочије појавише у предграђу, без обзира на то, што се јако смркнуло било, становници предграђа, који баш у то доба излажаху из цркве са бдења, скупише се на тргу и видеше, како кочије застадоше пред оградом, а из њих изађе млад, висок, стројан калуђер, син предградскога ђакона.

Затим се кочије натраг вратише саборној цркви, хитајући, да оданде одвезу владику.

Стари владика, који је већ много проживео и који већ беше при крају живота и рада, јако се је спријатељио с младим калуђером, који је тек започињао своју каријеру.

Мелентије је скоро сваки дан долазио у владичин двор и беше тамо примљен као домаћин. Он већ више није седео у дворани за примање, нити је тамо чекао, док владика не заврши своје јутарње послове, него је улазио управо к њему у кабинет и помагао му у пословима. Помажући старцу, пристодобно се и сам упознавао с епархијским пословима и актима.

Скоро је увек остајао код владике на ручку. Сваки су се дан извозили на кочијама ван града и шетали су се у шуми, што је ту близу била. Владика се, по заведеном чудном обичају, није могао возити по граду у отвореним кочијама, али овде у шуми, кочија се претвараху у ландо, и седином украшени старац весело се наслађаваше свежим шумским ваздухом, јасним небом и птичјим певањем. А у вече би кочије одвезле Мелентија кући у предграђе.

ва: Др. Лазар *Цар*, заменик старешине, и др. Лав *Мазура*, тајник.“

— **Швабе под Загребом.** У близини Загреба има посед Писаровина од неколико хиљада јутара земље. Тај посед купило је — као што хрватске новине јављају — 40 Шваба из Угарске (Schmacher, Linz, Gumpl, Morel и т. д.), који ће сада на ту земљу населити велику швапску колонију.

То ће бити прва већа компактна швапска колонија у загребачкој жупанији, а кад се они упуте и намече, покуповаће, парцелираће и населиће они и остале поседе, а онда ће село за селом освајати и староседеоце истребљивати, као што то по Угарској, Славонији па и по Босни већ бива.

— **Поздрави 100-годишњици Јована Стерије Поповића.** Приређивачки одбор у Вршцу примио је писмене и брзојавне поздраве од: грофа Алберта Апоњија, кр. угар. министра просвете, — Андре Николића, кр. српског министра просвете, — Мила Дожића, књаж. црногорског министра правде као заступника министра просвете, — царске руске академије наука и савета петроградског словенског друштва (преко г. Стојана Новаковића, председника кр. срп. академије наука), — мађарске академије наука и мађарског националног позоришта у Будимпешти, — Словенске Матице у Љубљани, — Хрватског казалишта у Загребу, — Матице Далматинске у Задру, — Словенског Клуба, чешког универзитета и градске управе у Прагу, — Кола Српских Сестара, Милке Гргурове, Васе Крстића-Љубисава, општине града Београда, колегије II. и III. београдске гимназије, — проф. Живојина Дачића, секретара универзитета, професора Миливоја Божића и Боривоја Петровића, дра Милоја Васића, чувара Народног Музеја, Госпођа Књагиње Љубице, — и уредништва Одјека из Београда, — Шабачког учитељског друштва и директора и наставника шабачке гимназије, — наставника крагујевачке гимназије, одбора рудничког округа у Горњем Милановцу, — уредништва „Босанске Виле“ и великог просветног савета у Сарајеву, српске општине у Мостару и српске читаонице у Босан. Броду, — дра Милана Савића (Нови Сад), пароха Влашкалића (Омољица), приправничког литерарног друштва Натошевић и Преоднице, дружине ученица српске учитељске школе у Сомбору, Стевана Бенина, учитеља и школ. управитеља (Даљ), — управитеља и питомаца Текелијанума (Будимпешта), — уредништва „Бранкова Кола“, књижевног друштва Змај, професорског збора карловачке гимназије, добротворне задруге Српкиња и Дим. Руварца из Карловаца, — српске читаонице у Старом Бечеју, — српске прав. занатлијске певачке задруге, добротворне задруге Српкиња и српске црквене певачке задруге из Земуна, — добротворне задруге Српкиња у Великој Кикинди, — професорског збора српске гимназије и наставничког збора српске више дев. школе у Новом Саду, — Андре и Тинке Лукић, чланова срп. нар. позоришне дружине из Мокрина, — Браће Јовановића и српског црк. певачког друштва из Панчева, — српске црквене општине из Мохола, — Добротворне задруге Српкиња у Новом Саду, — Богдана Свирчевића, Петра Огњановића и Стевана Секулића из Суботице, — Добротворне задруге панчевачких Српкиња, — уредништва „Голуба“ из Сомбора, — вршачког посланика Золтана Силашија и од Милана Јовановића, академика из Вуковара.

Приређивачки одбор захваљује најтоплије свима.

— **Чикутска посла.** Пре неки дан написао је у једном мађарском листу и потписао својим пуним именом патријота Dr. Moritz Rozenberg ове речи:

„Без сумње је — пише он — најбоље средство обране против *панславизма* помађаривање народности. Али то је посао сувише дугачак и теготан... Зато треба употребити друго једно средство, које је са гледишта народне самообране такођер сасвим на месту и оправдано, а то је: сила. Народности прогонити, гњечити и газити дело је патријотско, родољубиво...“

То се тиче и нас Срба.

И тако ти Rosenberg-и, Franck-ови, Kohn-ови, Spitzer-и, Pollak-и Berger-и Jeiteles-и и т. д. у свему сваки дан на сваком кораку о глави раде будаластим Славенима и Србима, који их међу себе примају и својим новцем и својим знојем их подижу.

Немци у Немачкој другачије поступају с њима. Нити их гледају, нити им се сврачају, нити са њима говоре, а најмање им носе своју крајцару. И како се они увијају и удварају поноситим Немцима, али бадава им све улизивање и тепање.

Са нама они другачије поступају.

— **Двадесетпетогодишњица.** Одлични члан Краљевског Српског Народног Позоришта у Београду, познати уметник Љуба *Станојевић* прославиће 12. о. м. двадесетпетгодишњицу свог уметничког рада. Тога дана ће примати честитке у свом стану у Београду у Капетан-Мишиној улици бр. 22. а у вече ће у свечаној представи Брахфогелова „Нарциса“ приказивати натписну улогу. У тој ће представи из поштовања према слављенику суделовати сви чланови Краљевског Српског Народног Позоришта. Љуба Станојевић је своју глумачку каријеру започео код овостраног нашег Српског Народног Позоришта. Ми му искрено честитамо, што је у најбољој мушкој снази дочекао своју двадесетпетгодишњицу и дај Боже да здрав и чио дочека и педесетгодишњицу!

— **Високи гости у Београду.** Војвода *Макс*, брат саксонскога краља, који је, као што је познато, католички свештеник, бавио се јуче у Београду и одслужио је мису у овдашњој католичкој цркви. — Војвода од *Тека*, рођак енглеске краљевске породице, прекјиноћ је стигао у Београд и остаће два дана. Његов пут је у вези с политиком и војвода је пре тога био по два дана у Цариграду и у Софији.

— **Прогањања у Босни.** Сарајевска „Српска Ријеч“ јавља, да је после свршеног претреса, који је 26. и 27. септ. био у сарајевском окружном суду, донето решење, по ком је власник и уредник „Bos. Herc. Glasnika“, *г. Омер-бег Сулејманпашић* осуђен на *месец дана затвора и два месеца надзора.* С обзиром на приватне околности оптуженога казна се може заменити у новцу у *суми од 1000 круна.*

Износећи појединости о оптужби и са претреса „Српска Ријеч“ вели, да је г. *Димовић*, бранилац оптуженога, својом дугом правничком одбраном, пуном стручног разлагања и говором, којим се дотакао чисто исламских ствари, изненадио и занео не само многобројну присутну публику, већ и саме судије.

Против ове драконске казне г. Сулејманпашић је поднео жалбу.

— **Самоубиство.** У Сентомашу се касапин Нестор *Ковачевић* обесио у самоубилачкој намери. Још је то јутро свршио свој посао па је онда отишао на таван и онде се обесио. У подне је пало у очи, да га нема. Отишли су, да га траже, и кад су га око једног сахата нашли, био је већ мртав.

Новости са стране.

— **Судар лађа на мору.** Јављају из Сњета: Јуче у 3 сахата после подне сударише се лађа „Петка“ и талијански пароброд „Епиро.“ Материјална штета је незнатна.

НОВИЈЕ.

Загреб, 4. октобра. Истрагом, коју је спровео загребачки државни надодветник *Ванцаш*, установило се споразумно са речким италијанским конзулом, да цела ефективна штета, коју су Италијанци претрпели услед изгреда на Сушаку, износи 2000 круна. Осим тога траже Италијанци још накнаде за индиректну штету. Те ће се своте исплатити под условом, да се оштећеници врате на Сушак па да онде даље воде своје радње.

ТЕЛЕГРАМИ

уредништву „Браника“.

Нови магнати.

Будимпешта, 5. октобра. Умировљени председник кр. Курије Никола Сабо, сликар Јулије Бенцур, бивши држ. тајник Едмунд Миклош наименовани су за доживотне чланове Горње Куће.

Ракоцијева прослава.

Будимпешта, 5. октобра. Министар-председник ће у суботу поднети законски предлог „о овековечењу Ракоцијеве успомене“.

Наш посланик у Букурешту.

Беч, 5. октобра. За аустро-угарског посланика у Букурешту биће наименован по свој прилици гроф Јован Шенбург-Хартенштајн.

Царински сукоб са Србијом.

Беч, 5. октобра. Министар-иностраних дела гроф Голуховски је јуче примљен од владара у аудијенцију, у којој је известио владара о односу монархије према Србији.

Догађаји у Русији.

Петроград, 5. октобра. Царским указом укида се прогањање злочинаца у Сибир. Од 1. јануара 1907. казне ће се извршивати по западноевропском систему.

Изборна реформа у Аустрији.

Беч, 5. октобра. Министар-председник Бек продужио је преговоре са страначким вођама о изборној реформи, али до сад без успеха. Министар др. Пацак се нада, да ће доћи до споразума.

Отварање Скупштине у Србији.

Београд, 5. октобра. Краљевим указом отворена је Народна Скупштина. Велику сензацију изазвало је, што је сва опозиција ћутећи саслушала прочитање тог указа.

Клемансо-ови говори.

Тулон, 5. октобра. Министар унутрашњих дела Клемансо држао је овде говор, у ком је изјавио, да Француска не треба да буде нападачка нација, али треба да буде способна да се одбрани, ако је нападну. Тај час недавно у мало није куцнуо против воље Француза. (Поводом мароканског сукоба с Немачком. — Ур. „Бр.“)

ТРГОВИНА.

НОВОСАДСКА ПИЈАЦА.

ИЗВЕШТАЈ

од 5. (18.) октобра 1906.

Нова жита.

Пшеница I. каквоћа	— —	К 6'80	п.
„ II. „	— — —	„ 6'—	„
Зоб — —	— — —	„ 6'30	„
Јечам стари	— — —	„ —·—	„
„ нови	— — —	„ 6'40	„
Кукуруз: — —	— — —	„ —·—	„
„ окрњен (стари)	—	„ 6'60	„
„ нови — —	— —	„ 4'50	„

Довози: добри.

Расположење за куповање: добро.

Продато је: 550 мц. пшенице; 15 мтц. зоби 15 мтц. јечма и 30 мтц. кукуруза стара и 180 мтц. нова.

Цене се разумеју по 50 килограма.

Марва, свињи и живина.

Волови по кили	— — — — —	64—68 п.
Свињи тешки по кили	— —	90—94 „
„ средњи „ „	— — —	86—88 „
„ лаки „ „	— — —	—— „
„ мршави пар 230—240 круна		„
Теоци по кили	— — — —	1'10— п.
Јагњци по кили	— — — —	—— п.
Јагњци по пару	— — —	К. 30—36 —
Кљукане гуске по кил.	1 круна	40 пот.
Јаја 6 ком.	— — — — — — —	40 пот

Управник: **Др. Мих. Полит-Десанчић.**
Одговорни уредник: **Јанко Перић.**

ОГЛАСИ.

Др. Јован Коцкар
отворио је своју
адвокатску
КАНЦЕЛАРИЈУ
у
Осеку гор. граду
Чавракова улица бр. 15.
преко пута судбене зграде.
539 1-3

ПРОМЕСЕ
Бечко-комуналних
срећака
ГЛАВНИ ЗГОДИТАК:
К 400.000—
1 згодитак од К 20,000·—
1 згодитак од К 10,000·—
5 згодитака по К 2.000·—
и 12 згодитака по К 500·—
Жребање 2. новембра о. г.
Цена К 15·—
Издаје
Мењачница Централног Кредитног Завода
у Новом Саду.
Поштом шаљемо промесе, кад нам се поред цене пошаљу још 35 пот. за поштарину. 529 5—
На захтев и поштанским поузећем.

КОСТА А. СТЕФАНОВИЋ
ТРГОВИНА
шпецераја и деликатеса и трговина храном у Земуну
потребује
једног спомоћника.
Првенство има онај, који добро говори немачки и мађарски. Ступити може **одмах.**
526 2—3

Нова радња готових
одела
Панте Спанћа у Новом Саду, дунавска ул. бр. 36. добила је огроман избор најмодернијег финог јесењег и зимског одела за мушке, женске и децу.
Цене ниске и утврђене.
509.

ОБЈАВА
целом Српству
у Европи и Америци.
Пошто смо могли придобити најодличније српске књижевнике за сараднике, то ћемо наскоро издати
Календар Гњаватор
за још гњаваторскију годину 1907.
I. Гњаваторско удружење
(Actien-Gesellschaft)
530 3—5 **Срем Карловци.**

Ораја, јабука
и
сувих шљива
нуди најјефтиније
Александар А. Мудрок
Митровица н/С (Срем).
533

Власник и издавалац: Деоничарско друштво „Бранка“.
Штампарија деоничарског друштва „Бранка.“